

Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete
Magyar Leander-, és Mediterrán Kertbarát Egyesület
Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács
FruitVeB Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és TermékTanács
Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet
Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara

Tisztelt Szakmai Szervezetek!
Kedves Kollégák!

A kiemelt zárlati károsítók jegyzékét a Bizottság (EU) 2019/1702 felhatalmazáson alapuló rendeletének melléklete határozza meg, az (EU) 2016/2031 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban. Az Európai Unió egységes piacán a növénykárosítók, különösen az említett kiemelt zárlati károsítók terjedésének megakadályozása és a hazai növényvilág védelme közös felelősségünk, amelynek alapja a szigorú nyomonkövethetőség. Azonban az utóbbi időben megnövekedett online növénykereskedelem, az illegális növényértékesítés, valamint a hatósági ellenőrzést megkerülő, növényútlevél nélküli szállítások komoly növényegészségügyi kockázatot rejtenek magukban, hiszen akár visszafordíthatatlan növényegészségügyi és gazdasági károkat is okozhatnak. Éppen ezért a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) Növényvédelmi Igazgatóság Növényegészségügyi Osztálya fontosnak tartja ismételten felhívni a figyelmet a szabályok betartására, egyúttal kéri az alábbi információk megosztását a szakmai szervezetek tagjaival, valamint a velük kapcsolatban álló termelőkkel és vállalkozókkal.

A növényútlevél a növények, növényi termékek és egyéb szabályozott tételek Unión belüli mozgását kísérő, növényegészségügyi szempontból kötelező hatósági címke, amely kizárólag a vonatkozó növényegészségügyi követelmények teljesülését igazolja. A növényútlevél tartalmi és formai követelményeit, valamint a kiállítás részletes szabályait külön jogszabályok határozzák meg, míg a kapcsolódó nemzeti végrehajtási előírásokat és hatósági eljárásrendet a növényegészségügyi hatóság (Nébih) vonatkozó tájékoztatói és közleményei is részletezik. A növényútlevél kiállítása és felhasználása szigorú uniós és hazai jogszabályi előírásokhoz kötött, különösen az 2016/2031/EU rendelet, valamint a végrehajtási és felhatalmazáson alapuló rendeletek (többek között a 2017/2313/EU végrehajtási rendelet) rendelkezései szerint:

A 2016/2031/EU rendelet és kapcsolódó jogszabályok alapján a növényútlevél igazolja az ültetésre szánt növények zárlati és szabályozott nem-zárlati károsítóktól való mentességét, melyet a 2019/2072/EU rendelet XIII. mellékletében felsorolt árukra kötelező kiállítani. A 2017/2313/EU rendelet szerint a címkének tartalmaznia kell az EU zászlót, a "Plant Passport" feliratot angol nyelven, valamint az „A” pontban a botanikai nevet, a „B” pontban a nyilvántartási számot, a „C” pontban a nyomonkövethetőségi kódot és a „D” pontban a származási országot. A 2019/827/EU és 2019/66/EU rendeletek szabályozzák a vállalkozói felhatalmazást és az éves hatósági ellenőrzések gyakoriságát. A 2019/2072/EU rendelet VIII. és X. melléklete rögzíti a különleges előírásokat.

A hivatkozott rendeleteket az Európai Unió jogszabályi adatbázisában (EUR-Lex jogtár) érhetőek el a következő linken: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>

A növényútlevél-rendszerben való részvétel és a növényútlevél kiállítására vonatkozó felhatalmazás megszerzése több lépcsős eljáráshoz kötött. Ennek első feltétele, hogy a vállalkozás rendelkezzen a területileg illetékes vármegyei kormányhivatal által kiadott regisztrációs számmal, amelyet bármely illetékes kormányhivatalnál benyújtott bejelentési és adatkezelési űrlap kitöltésével lehet igényelni, az erről szóló közlemény linkje: <https://portal.nebih.gov.hu/-/fontos-valtozasok-a-novenyegeszsegugyi-bejelentések-kapcsán>. A bejelentés során egyértelműen jelezni szükséges a növényútlevél kiállítására vonatkozó felhatalmazási igényt is. A jogosultság megszerzésének további feltétele a Nébih által biztosított e-learning alapú képzés sikeres elvégzése, amelyet a vállalkozónak a vonatkozó tanúsítvánnyal kell igazolnia.

Ezt követően a vállalkozásnak kockázatkezelési tervet (elérési link: <https://portal.nebih.gov.hu/-/kockázatkezelési-terv-kesziteseben-nyujt-segitseget-a-nebih>) kell készítenie, amely a növényegészségügyi kockázatok azonosítását és kezelését dokumentálja. A kitöltött kockázatkezelési tervet, valamint a képzés elvégzését igazoló tanúsítványt a regisztrációs eljárás keretében a kormányhivatalhoz kell benyújtani, amely ezek alapján határozatban dönt a növényútlevél kiállítására vonatkozó felhatalmazás megadásáról.

Fontos kiemelni, hogy a növényútlevél kiállítása – beleértve a távértékesítés (online értékesítés) keretében történő forgalmazást is – kizárólag felhatalmazott vállalkozás esetén lehetséges, amennyiben a szállítás nem a vállalkozás telephelyein belül történik. A felhatalmazás birtokában kiállított növényútlevél minden esetben hatósági igazolásnak minősül, amelynek megfelelése a jogszabályokban rögzített tartalmi, formai és nyomonkövethetőségi követelmények teljesítésére vonatkozik.

A Nébih folyamatos szakmai tájékoztatást biztosít, és a jövőben is készsággel tesz eleget a különböző előadásokra szóló felkéréseknek, folytatva azt az elkötelezett munkát, amellyel az elmúlt években folyamatosan segíti a vállalkozásokat abban, hogy megismerjék és alkalmazzák a növényútlevél-rendszer változó szabályait. Ennek érdekében több szakmai közleményt adott ki a rendszer működéséről, a hivatalos *Nyilvántartásba vételi/Adatkezelési űrlapot* pedig frissítette a legújabb követelményekkel. A kötelező kockázatkezelési terv elkészítéséhez mintadokumentummal, sablonnal és részletes kitöltési segédlettel, illetve a vizsgához készített oktatási anyaggal nyújt gyakorlati segítséget. A felmerülő kérdések megválaszolására pedig a Nébih honlapján egy növényegészségügyi gyakran ismételt kérdések, ún. GYIK felület is rendelkezésre áll.

A szakmai képzés részeként a Nébih és a növényegészségügyi szakemberek rendszeresen tartanak előadásokat például a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetének rendezvényein, a Flóra Hungária Nagybani Virágpiacon, valamint a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara 8 és 80 órás „zöldkönyves” továbbképzésein. A szélesebb körű hozzáférést támogatva a korábbi előadások egy része online, a YouTube-on is megtekinthető, emellett szacikket jelentettek meg különböző folyóiratokban.

A Nébih sajtóosztályával együttműködve a közösségi médiában is rendszeresen jelennek meg tájékoztató posztok, csatlakozva az EFSA (Európai Élelmiszerbiztosági Hatóság) „Plant Health for Life” elnevezésű kampányához.

A tájékoztatás során kiemelt figyelem irányul a növényútlevél nélküli *Xylella fastidiosa* fertőzés kockázataira – különösen az olajfák telepítésénél és értékesítésénél –, ahol kulcsfontosságú a nyomkövethetőség így ehhez kapcsolódóan a 'C' pont kitöltése. Az intézkedésről, megsemmisítésekről és a nemmegfelelőség esetén kiszabható bírságról szintén készült közlemény.

A fentiekén túl, kiemelt figyelmet érdemel az internetes távértékesítés, hiszen az online növényeladásnál a növényútlevél megléte jogilag és növényegészségügyileg is kötelező, amiről külön közlemények is megjelentek.

A növényútlevél-rendszerrel kapcsolatos tájékoztatási, oktatási és szakmai támogató tevékenység az elmúlt években folyamatos és több csatornán keresztül megvalósuló feladatként működött, amelynek célja a vállalkozások felkészítése, a jogszabályi megfelelés elősegítése és a növényegészségügyi biztonság erősítése volt.

A Nébih szakmai anyagai, közleményei, illetve szintén tájékoztatás céljából, a témában megjelent fontosabb közlemények a teljesség igénye nélkül:

- A növényútlevél rendszerről a Nébih növényegészségügyi aloldalán a Növényegészségüggyel kapcsolatos gyakran ismételt kérdések (ún, GYIK)/ EU-n belüli értékesítés - növényútlevél rendszer menüpontnál lehet tájékozódni:
 - <https://portal.nebih.gov.hu/noveny/gyakran-ismetelt-kerdesek/novenyegeszsegugy>
- Távértékesítés:
 - <https://portal.nebih.gov.hu/-/tavertekesiteskor-elengedhetetlen-a-novenyutlevel>
- A témában számos aktualitás kapcsán közlemény jelent meg a Nébih honlapon:
 - <https://portal.nebih.gov.hu/-/megujul-a-novenyutlevel-rendszer-is>
 - <https://portal.nebih.gov.hu/-/tavertekesiteskor-elengedhetetlen-a-novenyutlevel>
 - <https://portal.nebih.gov.hu/-/online-vasarlaskor-keressek-a-novenyutlevelet>
 - <https://portal.nebih.gov.hu/-/valtoznak-a-novenyutlevel-kiallitasra-torteno-felhatalmazas-feltetelei>
- A Nébih social media felületein is jelen van a növényútlevél téma:
 - <https://www.facebook.com/nebih.hu/posts/a-n%C3%A9bih-v%C3%A1lasza-a-n%C3%B6v%C3%A9ny%C3%BAtlevele-egy-olyan-hivatalos-dokumentum-amely-igazolja-ho/1135755465258425/>
- Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete növényútlevél a gyakorlatban:
 - https://www.diszkerteszek.hu/files/113N_v_ny_tlev_1_Sz_kely_Tam_s.pdf
- 2024-ben a Flora Hungaria Nagybani Virágpiacon hangzott el előadás a növényútlevéllel kapcsolatos aktuális tudnivalókról az érdeklődőknek (termesztőknek, kereskedőknek):
 - <https://www.diszkerteszek.hu/meghivo-nebih-2024/>
- Az előadás YouTube oldalán, az interneten is megtekinthető:
 - <https://www.youtube.com/watch?v=hl7H0h6Jx3I>

- Az előadás anyagából cikkek jelentek meg a Kertészet és Szőlészet című szaklapban és a magyarmezogazdasag.hu-n is:
 - <https://magyarmezogazdasag.hu/2024/03/05/novenyutlevel-megvaltoznak-a-szabalyok/3/>
- Korábbi előadás a Flora Hungaria Nagybani Virágpiacon:
 - <https://magyarmezogazdasag.hu/2021/05/12/ amit-novenyutlevelrol-tudni-kell/>
- Közlemény az EFSA PlantHealth4Life kampány oldalán:
 - <https://www.efsa.europa.eu/hu/plh4l/plant-passports>

Kérjük Önöket, hogy a fenti információkat minél szélesebb körben juttassák el az érintettekhez, hiszen az egészséges szaporítóanyag előállítása és a hazai növényvilág védelme közös érdekünk. A szabályok betartása és a növényútlevél-kötelezettség terjesztése elengedhetetlen a visszafordíthatatlan gazdasági károk megelőzéséhez. Közös felelősségünk, hogy a szakmai szervezetek tagjai, a termelők és a vállalkozók egyaránt tisztában legyenek ezekkel a növényegészségügyi előírásokkal.

Budapest, 2026.06.10.

dr. Nemes Imre Zoltán
elnök
nevében és
megbízásából

Szűcs Csaba
igazgató